herpy

SALAMANDRE

Japanese Fire-bellied Newt

Cynops pyrrhogaster

Cynops pyrrhogaster er en mellemstor vandsalamander på 9-13 cm fra Japan med buet, brun til sort ryg og en rød til orange bug med et broget mønster af sorte pletter og streger. Den er hårdfør og langlivet og tåler varmere vand end de fleste salamandre, men trives bedst køligt. De nyforvandlede unger lever på land i op til flere år, og det er den vanskeligste del af opdrættet.

Familie: Salamandridae Udgivet 16. november 2026

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**9-13 cm** total længde inkl. hale
Levetid	**20-30 år**
Aktiv	**Skumring og nat**
Levevis	**Semi-akvatisk**
Biotop	**Vådområde og tempereret skov og eng**
Hudgift i naturen	**Mild**
Hudgift i fangenskab	**Ingen** Opdrættede dyr. Vildfangne dyr kan beholde giften længe
Sværhedsgrad	**Øvet**

PASNING

Min. terrarie	**75 × 35 × 35 cm** L × B × H til 2 voksne dyr
Temperatur, dag	**15-21 °C**
Temperatur, nat	**12-18 °C**
Luftfugtighed	**70-90 %**
Vand	**Akvaterrarie** dybde 20-30 cm
Vandtemperatur	**15-21 °C**
UVB	**Valgfri**
Kost	**Insekter og orme/snegle**
Holdes	**Parvis eller i gruppe**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Udvikling	**Larver i vand**
Æglægning	**I vand**
Kønsmoden	**12-36 mdr.**
Æg pr. sæson	**100-400**
Klækning	**18-25 dage**
Larvetid	**90-180 dage** fra klækning til metamorfose
Larvefoder	**Små vanddyr (dafnier, myggelarver)**
Yngelpleje	**Ingen**

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Ikke omfattet**
EU-bilag	**Ikke omfattet**
IUCN	**Næsten truet (NT)**

Arten står ikke på CITES-listen eller i EU's bilag A-D og er ikke opført på listen over forbudte dyr (BEK nr. 1261/2015), så der kræves ingen CITES-papirer. Salamandre er omfattet af EU's dyresundhedsregler om Bsal; tjek de aktuelle regler hos Fødevarestyrelsen ved import eller handel.

Om arten

Cynops pyrrhogaster er en mellemstor vandsalamander på 9-13 cm; enkelte dyr bliver op til 15 cm. Hannerne er 8-10 cm, hunnerne 10-12 cm. Arten er langlivet: i fangenskab bliver den typisk 20-30 år, og enkelte dyr er blevet langt ældre. Ryggen er chokoladebrun til sort, nogle gange med røde pletter langs rygkanterne, og ryggen er buet. Huden er ru og kornet, ørekirtlerne bag hovedet er tydelige, og halen er forholdsvis spids. Bugsiden er rød, orange eller noget midt imellem, med variable sorte markeringer i form af pletter, blokke, bølgede streger eller netmønstre. I yngletiden får hannerne glattere hud, en blålig eller lilla glans langs halen og ofte en tynd halespids. Hannerne har desuden en opsvulmet kloakregion.

Arten er opdelt i flere lokale racer med forskellig farve og kropsform, blandt andre Sasayama, Atsumi, Hiroshima, Kanto og Tohoku. Nogle er genetisk adskilte og kan på sigt blive delt i flere arter. Uden kendt fangststed kan man næsten ikke afgøre, hvilken race et dyr tilhører. Racerne varierer i størrelse (Tohoku-racen er størst) og i hvor meget tid de tilbringer i vand.

Arten forveksles ofte med *Cynops orientalis*, som ofte sælges som den. *C. orientalis* er mindre, har glat hud, flad ryg og en rund halespids.

Vilde dyr indeholder store mængder tetrodotoxin, en nervegift, der skal holde fugle og pattedyr væk. Giften stammer næsten helt fra føden, og dyr, der er opdrættet fra æg i fangenskab, indeholder ingen målelig gift. Giften er kun farlig, hvis den sluges; ved hudkontakt kan den irritere slimhinder. Vask hænder før og efter kontakt med dyr og vand, og rør ikke ved øjne og mund.

Udbredelse og levested

Cynops pyrrhogaster er hjemmehørende i Japan og findes på øerne Honshu, Shikoku og Kyushu. Den er udbredt næsten overalt i landet, og de enkelte racer har hver deres område: Tohoku i det nordlige Honshu, Kanto på Tokyoslætten, Atsumi på Atsumihalvøen, Sasayama i det østlige Chugoku-område og Hiroshima på Kyushu, Shikoku og i Chugoku.

> **Oprindelig udbredelse:** Japan.

LEVESTED

C. pyrrhogaster lever i stillestående og langsomt strømmende, klart ferskvand: damme, grøfter, rismarker, vandhuller, små søer og rolige pools i vandløb. Hurtigt strømmende vand undgås. Bestandene lever i et bredt temperaturområde, og dyrene vælger helst køligt vand.

Nogle bestande er næsten rent akvatiske, mens andre tilbringer det meste af året på land og kun går i vand for at yngle. Arten yngler om foråret frem til begyndelsen af juni, mest i april. Om vinteren graver dyrene sig ned i nedbrydende plantemateriale for at undgå frost og isdækket vand. De unge lever på land i en til tre år, før de vender tilbage til vandet som kønsmodne dyr.

Pasning

TERRARIET

Et par skal have et akvarium på mindst 75 liter, fx 75 × 35 × 35 cm. Flere dyr kræver mere plads; til en gruppe på fem voksne passer omkring 90 × 45 × 60 cm. Langt og lavt er bedre end højt, fordi dyrene udnytter bundfladen. Akvariet skal have et tæt, sikkert låg, for salamandre slipper ud gennem små åbninger.

Arten er aktiv, men langsom, og vil gerne have tæt beplantning med planter, der trives køligt, fx javamos, hornblad, anubias og Riccia. Tilføj rødder eller kunstig dekoration som skjul. Undgå løse sten, som kan vælte og klemme dyrene. Brug bar bund eller fint sand. Grus, som dyrene kan få i munden, kan sætte sig fast i tarmen, og det er næsten altid dødeligt.

Et landområde er nødvendigt, selv om arten kan holdes i vand hele året. Et stykke flydende kork, en beplantet landdel eller et stykke rent flamingo giver dyrene mulighed for at komme op. Har landdelen et lag fugtigt underlag, kan dyrene også grave sig ned og hvile.

TEMPERATUR

Vandet skal helst være 15-21 °C. Arten tåler varmere vand end de fleste salamandre, men høj temperatur stresser dyrene og gør dem mere modtagelige for infektioner. Om sommerens øvre grænse svinger angivelserne: nogle steder står højst 21-23 °C, og temperaturer fra omkring 24 °C omtales som hurtigt dødelige, mens arten andre steder holdes og yngler ved 24-26 °C uden problemer. Hold vandet under 23 °C. Stil akvariet i det koldeste rum, fx i kælderen, og køl om nødvendigt vandet.

Om vinteren sænkes temperaturen med 5-8 °C. Det er ikke nødvendigt for at holde dyrene i live, og arten yngler også uden en kold vinter, men en kølig vinter fremmer ynglelysten tydeligt og anbefales. Nattemperaturen må gerne ligge lidt under dagtemperaturen.

LUFTFUGTIGHED OG SPRØJTNING

Arten lever i og ved vand, så luftfugtigheden over vandet er ikke kritisk og er ikke målt for arten. Under et tæt låg er den høj, omkring 70-90 %. Landområdet skal være fugtigt, så dyr, der går på land, ikke udtørrer. Mos eller fugtig bark giver skjul og fugt. Sprøjtning er ikke nødvendig.

Læs mere: Luftfugtighed, sprøjtning og ventilation

VAND OG VANDKVALITET

Vandstanden er mindst 1,5 gange længden af det største dyr, i praksis 20-30 cm, og i større akvarier mere. Dyrene kan holdes i vand hele året, når de har et landområde. Vandet skal være rent, behandlet mod klor og 15-21 °C varmt.

Brug et filter, der ikke giver stærk strøm, fordi arten svømmer dårligt i hurtigt vand. Svampefiltre med luftpumpe er velegnede. Undgå hængefiltre på akvariets kant, for åbningen er næsten umulig at sikre mod flugt. Skift omkring 25 % af vandet ugentligt, og fjern uspist foder.

LYS OG UVB

Arten er overvejende nataktiv og kræver ikke særligt lys. Levende planter kræver almindeligt akvarielys. UVB er ikke nødvendigt, men kan gives som tillæg, så længe der er skjul og dybt, køligt vand, hvor dyrene kan trække sig væk fra lyset. Lysperioden følger årstiden, med kortere dage om vinteren.

Læs mere: Lys og UVB

FODER

Voksne dyr er nemme at fodre og tager mange slags foder. Kosten bygger på hakkede regnorme, sortorme, hvidorm, optøede røde myggelarver og artemia. De æder også de fleste foderinsekter. Magre strimler af oksehjerte kan gives i mindre mængder, og der findes tørfoder til salamandre, som nogle dyr tager. Melorme bør undgås, fordi skallen er svær at fordøje; nyskiftede larver og pupper er i orden. Foderfisk giver risiko for parasitter og infektioner og anbefales ikke.

Voksne dyr fodres tre gange om ugen. Giv kun så meget, som dyrene æder på omkring 10 minutter, og fjern resten. Variation er vigtig. Karotenoider i foderet, fx krebsdyr, bevarer bugens røde farve. Hvidorm giver ingen farve, og røde myggelarver kun lidt. Opdrættede dyr uden karotenoider i føden kan få gul bug.

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Arten er langsom og rolig og kan holdes i par eller grupper, når der er plads og mange skjul. Dyrene er aktive om aftenen og natten. Under fodring kan de snappe efter hinanden, så giv føde flere steder. Små dyr kan blive spist af større. Hold ikke arten sammen med andre padder, for mange af dem udskiller stoffer fra huden, som er skadelige i et lukket akvarium.

Dyrene skal helst ikke håndteres. Huden er sart. Hold altid et tæt låg på, for både voksne og unger klatrer godt.

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Hannerne kan kendes på en opsvulmet kloakregion, og i yngletiden får de glattere hud og blålig eller lilla glans på halen. Hunnerne er større. Dyrene bliver kønsmodne efter 1-3 år, når de unge har tilbragt tiden på land og er vendt tilbage til vandet.

PARRING

Arten yngler om foråret. En vinter med 5-8 °C køligere vand fremmer parringsadfærden, men er ikke nødvendig, og mange dyr yngler også ved stuetemperatur hele året. Hannerne jager hunnerne, blokerer deres vej, skubber til dem og vifter med halen, så duftstoffer føres mod hunnen. Hos nogle racer lægger hannen et bagben over hunnens nakke under frieriet, og hos andre skubber eller bider hunnen hannen. Hunnen optager hannens sædpakke.

ÆG OG LARVER

Hunnen lægger 100-400 æg i løbet af sæsonen, op til 40 ad gangen; ældre angivelser nævner op til 200 æg. Æggene lægges enkeltvis og foldes ind mellem bladene på vandplanter. De klækker efter omkring 20 dage, afhængigt af temperaturen.

Larverne opdrættes bedst adskilt fra de voksne, som ellers æder æg og larver. De har ydre gæller og skal have levende foder flere gange om dagen: nyklækkede artemia, dafnier og infusorier, senere myggelarver, små regnorme og hvidorm.

METAMORFOSE

Larverne forvandler sig efter 3-6 måneder; angivelserne svinger fra 3-4 til 5-6 måneder. Gællerne og finnekanten forsvinder, larven holder op med at æde i en periode, og den unge salamander forlader vandet. Ved forvandlingen er de unge 25-45 mm lange, og de har ofte en gul til rødlig rygstribe. Fra nu af skal de have landlevende føde: springhaler, hvidorm, bananfluer, små regnorme og andre bittesmå dyr. Fodr dagligt i starten, og mindsk det gradvist.

Nyforvandlede dyr er vandsky og kan drukne selv i meget lavt vand. Giv dem derfor land og en lav skål med vand, ikke dybere end de kan vade i.

Læs mere: Foderdyr: hold og avl

OPDRÆT AF UNGER

De små salamandre er landlevende i 1-3 år. Der er to gode måder at opfostre dem på. Enkelt og let at følge: et lille terrarium med fugtigt køkkenrulle, en lav vandskål og skjul af korkbark, døde blade eller skår af lerpotter. Skift papiret ofte, og se, hvor meget hvert dyr æder. Mere naturligt: bund af kokosfibre og jord med mos og bladstrøelse, som du kan sætte springhaler og isopoder i. Her er det sværere at følge det enkelte dyr, og der er risiko for skimmel.

Egnet føde er springhaler, hvidorm, bananfluer, bittesmå fårekyllinger, små regnorme og optøede røde myggelarver givet med pincet. Små regnorme er det bedste vækstfoder. Pudr fårekyllinger med vitamin- og mineralpulver ved hver fodring, og giv ikke for mange ad gangen, for de kan bide og stresse ungerne. Bananfluer pudres hver anden eller tredje gang. Bananfluer slipper let ud, så brug et tæt låg med et stykke stof under. De unge klatrer godt, og klatring hele tiden er tegn på, at noget er galt: for vådt, for tørt, mangel på skjul eller føde.

Omkring et år efter forvandlingen er de fleste klar til at gå i vandet, hvis de vænnes gradvist til lavt vand med mange planter. Nogle dyr vokser hurtigere end andre; sorter dem efter størrelse, så de største ikke æder de mindste. Rigelig fodring forkorter den landlevende fase.

Sundhed og typiske fejl

Arten er hårdfør, men kun når temperatur og vandkvalitet er i orden. De hyppigste problemer er:

- For høj temperatur. Det giver stress, svækket immunforsvar og sygdom og kan blive dødeligt, især over 23-24 °C.
- Dårlig vandkvalitet. Uspist foder og planterester giver svampe- og bakterieinfektioner på huden.
- Tarmstop efter indtagelse af grus. Brug bar bund eller fint sand.
- Drukning af nyforvandlede unger, der er vandsky.
- Parasitter og infektioner fra foderfisk.

Arten kan, som asiatiske salamandre i det hele taget, bære Bsal (*Batrachochytrium salamandrivorans*), en svampesygdom, der er dødelig for mange salamandre, uden selv at vise tegn. Sæt nye dyr i karantæne i flere uger, brug eget redskab til hvert akvarium, og vask hænder mellem akvarier. Slip aldrig dyr eller vand ud i naturen. Søg dyrlæge med forstand på padder, hvis dyr afmagres, får sår eller hvide belægninger, svulmer op eller har usædvanlig adfærd.

Læs mere: Karantæne og hygiejne

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.